

סוברים שהקדש טעות הוי הקדש, ואין הם מחלקים בין הנדרים, ולכולם יש שאלה.⁽⁵⁾

ג. בסוגייתנו מתבאר, כי כשם שלבית שמאי אין שאלה וטעות בהקדש, כך אין חזרה תוך כדי דיבור בהקדש.

עוד מתבאר בסוגייתנו, שדין נזירות כדין הקדש לענין שאלה, שאף הנזיר נקרא קדוש, וכמו שנאמר "קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו", ולכן חלוקים בית שמאי ובית הלל בנזירות, כשם שנחלקו בהקדש.

אלא טעמם של בית שמאי הוא, משום דסברי לה כרבי מאיר, דאמר: אין אדם מוציא דבריו לבטלה, וכפי שפירשנו בתחילה, ואנו אכן תופסים את כל דבריו וכפי שהקשתה הגמרא, ואנו מפרשים את דבריו כך:

וכיון דאמר: "הריני נזיר", הוה ליה נזיר. וכי קאמר "מן הגרוגרות זמן הרבילה", לאיתשולי הוא דקאתי.

כלומר: להתחרט⁽⁶⁾ הוא בא, ולחזור בו תוך כדי דיבור מקבלת נזירותו —

ולא שייך לומר בזה "אין אדם מוציא דבריו לבטלה" ויהיה נזיר, כי רק באומר "ערך כלי זה עלי" אומרים כן, היות ואפשר לפרש לשון "ערך" שאין הכוונה לפרשת ערכין, אלא לשוויות, וכאילו אמר "דמי כלי זה עלי"; אבל לשון "הריני נזיר מן הגרוגרות", שאי אפשר לפרש כלל שלנזירות נתכוין, בהכרח שאכן הוציא דבריו לבטלה.⁽⁴⁾

ומקשינן, ולבית שמאי נמי הרי "נדר ופתחו עמו" הוא, שהרי סוף דבריו מפרשים את תחילת דבריו שאין כאן נדר, וכסברת בית הלל, ואמאי אמרי בית שמאי שהוא נזיר?

ומשנינן:

א. מי שנדר, ונתחרט על נדרו או שמצא "פתח" להשאל עליו, שעל דעת זה לא היה נדר, הרי זה נשאל לחכם על נדרו, והוא מתירו.

ב. נחלקו בית שמאי ובית הלל בדין שאלה בנדרי הקדש, שלדעת בית שמאי "אין שאלה להקדש", ומשום שהם סוברים [לקמן ל ב] ש"הקדש טעות" הוי הקדש, והשאלה והיתר החכם אינם מועילים אלא משום שנעשה על ידי זה כנדר טעות; ובית הלל

4. א. דברי התוספות בביאור הגמרא סתומים קצת, וכמו שהעירו האחרונים, ובקרו אורה כתב שאין לשונם מתוקן מטעויות הדפוס; ונתבאר בפנים על פי תוספות הרא"ש בשיטה מקובצת, ועל דרך הפירוש שפירש ב"ארזי הלכנון" אות ה.

ב. התוספות כתבו מתחילה, שיש כאן נדר ממש כי מתחילה אמר: "הריני נזיר", אלא שחזר בו תוך כדי דיבור ואמר "מן הגרוגרות" והיינו "פתחו עמו", ופירוש זה ניחא יותר בלשון

הגמרא נדר ופתחו עמו.

אבל בפנים נתבאר כדעת המפרשים בדברי התוספות, שחזרו בהם מפירוש זה, ומפרשים כפי שנתבאר בפנים.

5. נתבאר על פי התוספות כאן והר"ן בנדריים עח א.

6. לשון "לאיתשולי" לאו דוקא הוא, אלא שמתחרט, כאדם שבא לשאול על נדרו מחמת